

HANDE FIRAT

“Gazetecinin görevi demokrasiden
yana tavır almaktır.”

RÖPORTAJ

Röportajın gerçekleştirildiği dönemde Hande Fırat CNN TÜRK Ankara temsilciliği görevinde bulunmaktaydı.

TRTakademi: 15 Temmuz gecesiyle ilgili yaptığınız açıklamalarda dikkat çeken iki nokta vardı. Birincisi ilk hissettiğiniz şeyin “ertesi sabah endişesi” olduğundan bahsediyorsunuz. İkincisi, Hande Fırat o gece kimdi? Sorumlu bir vatandaş, bir anne, bir gazeteci yani yayıncı, bu üç kimliğinizi birlikte düşünerek o geceyi anlatıyorsunuz. Tüm bunlar bağlamında Hande Fırat o geceyi ve yayın sürecini nasıl okudu?

Hande FIRAT: Bence üçü birden. Çünkü vatandaş olarak bu ülkede yaşıyorsunuz. Dolayısıyla herkes gibi o ülkenin geleceğinden endişe duyuyorsunuz. Bir vatandaş olarak bir ertesi sabah endişesi duyuyorsunuz. Benim gördüğüm ilk darbe, yani 1980 Darbesinde altı yaşındaydım. Altı yaşında gördüğünüz bu olaydan aklınızda kare kare görüntüler kalıyor. Dolayısıyla bende de kalan bu kareler o günlere dair. Yarın sabah nasıl bir ülkeye uyanacağım? Ben hayatta olacak mıyım? Ülkem, ülkemin caddeleri, sokakları nasıl olacak? Ülkem ayakta kalacak mı? Askerî bir yönetim mi olacak yoksa bir iç savaş mı çıkacak? Tüm bunlar o an, bir vatandaş olarak aklımıza gelen ve ülkenizin geleceğinden, dolayısıyla kendi hayatınızdan endişe ettiğiniz konular. Anne olarak baktığınızda çok doğal, aslında ben bir annem ve belki o gece pek çok anne on yaş civarındaki çocuğuyla aynı evdeydi. Ya da sokakta, kaldırımdaydı. Ben buradayım, çocuğum evde, dolayısıyla benim başıma bir şey gelirse çocuğumu göreceğim miyim? Çocuğumun başına bir şey gelirse ben ne yapacağım gibi ağır bir endişe. Üçüncüsü gazeteciyim, yani gazeteci ne demek? Bir, her şeyden önce CNN ve Kanal D'nin aynı anda yöneticisiyim ben. Yani iki kanalın da haber ihtiyacını karşılamak durumundayım. Doğru haberi vermek zorundayım, muhabirleri kameramanları doğru yere göndermek zorundayım. Her gazeteci gibi son dakika haberini, doğru haberi, doğru demeçleri alıp vermek zorundayım. Tüm bunlar ciddi bir endişe kaynağı. Gazetecilik diye baktığınızda evrensel ilkelerinden biri demokrasidir, doğru mu? Dolayısıyla temel insan haklarını savunuruz, kamu adına bu yapılıyor mu, yapılmıyor mu? diye bakarız. Kamu tarafından yapılıp yapılmadığına değil, kamuoyu adına bakarız. Aynı şekilde demokrasi açısından da böyle, dolayısıyla üçünün bir harmanlaması diye düşünüyorum ben. Yani o gece bunları birbirinden ayırma ihtimaliniz yoktu. Hem vatandaşsın, hem annesin, hem gazetecisin ve bu üçü de birbirini tetikleyip götüren bir süreçti bence.

TRTakademi: Haber kanallarının doğru, güvenilir ve hızlı haberi verme endişesi vardır. O gece yaşadığımız süreçte hız endişesini yaşadınız mı? En hızlı haberi ben vermeliyim dediniz mi?

Hande FIRAT: Elbette vardı, ancak bazı noktalarda haberi vermeden önce bek-

ledik. Nasıl bekledik? Şimdi biz ilk bilgiyi aldığımızda saat 22.05'ti. Günümüzde birçok kanalın WhatsApp grupları var. Benim de ofisimin bir WhatsApp grubu var. Burada iki tane haber müdürüm, iki tane editörüm, on bir muhabir ve ben varım. Haberi aldığımızda ilk olarak emniyet müdürleri Kızılay'da diye bir duyum aldık. 22.05'te henüz daha köprüler kuşatılmamıştı. O gece Türkiye, Fransa'daki terör saldırısını konuşuyordu. Zaten bir yıldır da siz de biliyorsunuz, terör yayını yapıyoruz. Yani olağanüstü yayıncılık devam ediyor. Biz nasıl yaşıyoruz? Mesela pazar günü evdeyiz ve yemek yapıyoruz. Bir yerde bomba patlıyor ve her şey olduğu gibi bırakıp evden fırlıyoruz. Henüz yoldayken, telefonda WhatsApp'tan olay yerine şu muhabir gitsin, iki tane kameraman gitsin, canlı yayın aracını şuraya yönlendirin, başbakan nerede, cumhurbaşkanı nerede gibi sürekli talimatlarla, yani daha evdeyken başlıyoruz çalışmaya. İlk bilgileri kaynaklardan alıyoruz ve vermeye başlıyoruz. O gece 22.05'te Kızılay'da emniyet müdürleri var bilgisinden sonra biz Ankara büro olarak kendi içimizde çalışmaya başladık, ne oluyor diye. İlk bilgi buydu ve sonrasında sağı solu aramaya başladık. Ama genel olarak bilgi yok kimsede. Siyasetçiler de yok, güvenlik birimleri de yok. Ondan sonra İstanbul'da köprüde bir iş dönüyor, 22.06'dayız, bu bize ikinci gelen istihbarat. Gene aramaya devam ediyoruz, ne oluyor ne bitiyor diye. Gene bir şey çıkmıyor. Çünkü o gece aslında acayiplik şu; siyasetçiler durumu bilmiyor, bu o olay için normal bir durum. Yapılanmanın dışındaki güvenlik birimleri o an için tam ne olduğunu bilmiyor. Dolayısıyla ben haber kaynaklarımı aramaya başladım. Resmî haber kaynaklarımdan aldığım yanıt, Ankara ve İstanbul'da bir hareketlilik var oluyor. Benim 22.06 civarında aklıma gelen ilk şey, bir terör tehdidi oldu. Ankara, İstanbul söz konusu olunca; herhâlde terör örgütleri eş zamanlı bir girişimde bulunacak diyoruz. Ankara, İstanbul'da ya DEAŞ, ya PKK bir şey yapacak, bir şey dönüyor diye bakıyoruz. Bütün resmî kaynaklarımın hepsinin bana söylediği şu; "Bir şey yok. Ben bir şey bilmiyorum. Bir bakalım." En son ben İstanbul'daki bir başka gayriresmî haber kaynağımı daha aradım.

TRTakademi: *Yayıncıların böyle gayr-ı resmî haber kaynağı olur mu, bu doğal mıdır?*

Hande FIRAT: E tabi, gayriresmî derken şöyle aslında; devletin resmî kurumlarında çalışıyorlar ama sadece ben ismini vermiyorum. Çünkü ismini vereceğim makamda insanlar değil. Gizli kalması gereken kişiler. On beş polisin silahının askerler tarafından alındığı bilgisi gene 22.30 olmadan geldi bize. Bu arada muhabirler de tabi kendi kaynaklarını arıyorlar ve o arada 22.13 civarında Ankara üzerinde jetler uçmaya başlıyor. Genelkurmay İletişim Dairesi telefonlara yanıt vermiyor, MİT Basın Danışmanlığı ne olduğunu bilmiyor. Siyasetçilerin hiçbir şeyden haberi yok. Dolayısıyla mecbursunuz gayriresmî kanallardan ne olduğunu öğrenmeye. Benim bir askerî kaynağım ortalık çok karışık diye bir haber verdi. On-

dan bir kere daha telefonla konuştuğumda çok kısa, “Askerî hareketlilik var. Emir komuta zinciri dışında olabilir,” dedi. Fakat bu bilgi, gayriresmî kaynak tarafından iletildi. Bunu doğrulamak için aradığım resmî tüm kaynakların ise bilgileri yok. Askerî kaynaklarsa telefonları açılmıyor. Dolayısıyla elimizde bizim gecenin başında, yani 22.30 olmadan askerî hareketlilik ve emir komuta zinciri dışında olabilir diye bir bilgi var ama benim bunu ekrana verme şansım yok. Neden yok? Ne olduğunu bilmiyoruz. Yani evet, bir tane kaynaktan doğrulatabilmiş değilim, ikinci ve üçüncü bir kaynaktan doğrulayamadım ama ortada –siyaseti yıllardır izleyen insanlar bilir– ciddi bir tuhafılık var. Jetler uçuyor, asker köprüye çıkmış ve o anlarda televizyonlar da ne yapacağını bilmiyor. Niye bilmiyor? Çünkü Fransa terör saldırısı, Türkiye terör saldırılarının altında kalmış, yani köprüde bir saldırı olabilir, Kızılay’da bir saldırı olabilir, onun için kimse adını koymuyor bu işin. Bendeki bu ekstra bilgiyi de ben kendi patronlarımla konuştum. Çok önemli bir şeydir, bizim onursal başkanımız Aydın Doğan, “Aman aman kızım ne olursa olsun demokrasinin yanında kalın, demokrasiyle nefes alın,” diye bir cümle kullandı. Fakat bir yandan da yayın yapmanız lazım, dolayısıyla ben kendi bilgime güvenerek sadece muhabir dağılımı yaptım. Başbakanı bulun dedim. Cumhurbaşkanı Marmaris’te, zaten biliyoruz. Ondan sonra o arada da evden çıktım. Genelkurmay Karargâhı’nın önünün kapalı olduğunu görünce, Genelkurmay Karargâhı’nın önüne derhal bir muhabir geçsin diye yazdım. Yine herkes ofise geçisin diye WhatsApp’ta konuşuldu. Burada toplandık ve çok kısa bir toplantı yaptık. O an için TRT’ye bir ekip çıkardık. Olası polis noktalarına ve askerî noktalara ekipleri çıkardık ve çalışmaya başladık. Dikkat ederseniz hiçbir basın kuruluşu bir isim koymadı. Anlamlandırılmayan askerî harekât diye girdi. Çünkü resmî bir açıklama olmadan ya da bir şey söylenmeden bunu ortaya koymak çok kolay değil. Neden değil? Büyük bir risk! Bu bir darbe girişimi mi? Bunu gerçekten o an kimse bilmiyor. Bilsede bunun adını koymak, söylemek çok doğru olmayabilir. Başka bir şey, bunu bu şekilde vermek toplumsal sorunlara neden olabilir. Dolayısıyla Başbakan Binali Yıldırım NTV’ye bağlanana kadar kimse darbe kalkışması demedi. Açıklamasıyla ilk ismi koyan Binali Yıldırım’dır. Sonrasında gece boyunca darbeciler dört tane açıklama yaptılar. Bunlardan ilki 01.00’da bütün televizyon kanallarında alt yazıda girdi. Fakat bu arada tabii Başbakan kalkışma demiş, biz burada yayın yapıyoruz ve ben doğal olarak bütün kaynaklarımla görüşmeye başladım. Genelkurmay Karargâhı’nın önü kapalı, bir tane de açıklama var ortada. Ben bu arada bir bilgi edindim televizyonlar arasında da ilk biz girdik bunu “generaller rehin”. Tam oturdum yayın masasına bizde son dakika olarak darbecilerin ilk açıklaması alt yazı olarak giriyor. Bir açıklama var, Genelkurmay’dan geldiği belirtiliyor. Bıdı bıdı diye anlatıyor spiker arkadaşımız. “Yayın bana dönsün, bu açıklama Genelkurmay’dan olmayabilir.” dedim. Bunu neye dayanarak söylüyorum? Kaynaklarıma dayana-

rak söylüyorum. Niye olmayabilir? Çünkü bir darbe kalkışması var ve generaller rehin. Bunu söylemek başka bir şey o kriz anı yayıncılığında. Genelkurmay Karargâhı'nın önündeki ambulansların polis araçlarının sebebi şu; içeride birtakım generaller rehin alındı. Bu da bize gösteriyor ki bu açıklama tüm Genelkurmay'a ait değil. Genelkurmay Başkanı, Kuvvet Komutanları rehin alındıklarına göre demek ki iletişim daire başkanı da rehin alındı. Çünkü normalde açıklamalar İletişim Daire Başkanı'nın imzasıyla gelir. Ben bunları yayında söylüyorum bu arada. Bu açıklamanın altında İletişim Daire Başkanı'nın imzası yok. Dolayısıyla muhtemelen bu bir korsan bildiridir. İkinci açıklama Yurtta Sulh Konseyi, o uzun olan açıklama ve Tijen'e okutturulan açıklama. Şimdi bakmayın siz televizyonların da bir darbe kalkışması, darbe yayıncılık deneyimi yok. Dolayısıyla Tijen'in açıklamasını kimi sessiz girdi ekrandan, kimi sesli girdi, kimi alt yazıda verdi. Özel televizyonlardan bahsediyorum. Gece sonrasında ilerlemeye başladı. Dolayısıyla hani bunu verirken, bir dakika ya! Generaller rehin, bu iş emir komuta zinciri dışında dolayısıyla bu açıklamalar Türk Silahlı Kuvvetlerinin hepsine ait değil demek o an önemli bir şey. Yani Cumhurbaşkanı yayına geçmeden bunu demek önemli bir şey. Yani şunu söyleyeceğim; birincisi, bir habercinin resmî kanallarla ve gayiresmî kanallarla sürekli temas hâlinde olması gerekiyor. İkincisi, Allah işte diyerek gaza gelip bütün açıklamaları olduğu gibi verelim dememek gerekiyor. Ondan sonra ve prensip olarak evrensel ilkeler ışığında demokrasinin yanında durulacaksa ve duruluyorsa ona göre de hareket etmek gerekiyor.

TRTakademi: *Bu ve bunun gibi sıra dışı, özel durumlarda yayıncılarımızın bir B Planı var mıdır? Kafasında hep bir B Planı durur mu? Sizin de var mıydı? Siz o gece bir risk aldınız ve durmadınız, yayınıza devam ettiniz. Burada size güç veren neydi?*

Hande FIRAT: Açıkçası yok. Şunu söyleyeyim; darbe konusunda hiçbir B Planım falan yok. Ben darbe olacağını falan da düşünmedim. Ben şöyle düşünen bir insanım; "2016 yılındayız, ne darbesi ya!" diye bakarım. O yüzden aklımın ucundan darbe için bir B Planı kurmak gelmedi. Bana bir terör saldırısı deseniz, nereye, ne şekilde, kimin gönderileceği, önce kimin aranması gerektiği gibi bin tane kafamda senaryo gezer. Ya da deprem deseniz ben kendim büyük depremde, 17 Ağustos depreminde muhabirdim. Bölgeye ilk giden muhabirlerden biriydim. Ya da Allah korusun bir uçak kazası, büyük bir hızlı tren kazası benzeri bu tip tecrübelerimiz maalesef olan bir ülkeyiz. Anlatabiliyor muyum? İnternette sınav açıklama, evet bunu da biliyoruz. Çok uzun süren bir Milli Güvenlik Kurulu toplantısında ne yapacağımı bilirim. Uçak düşse bilirim. Ondan sonra olası bir askerî hareketlilik, yani Suriye sınırında olduğu gibi, ne yapılması gerektiğini bilirim. Suriye'deki türbe operasyonu mesela o olsa onu da bilirim. Ama darbe için herhangi bir hazırlığım

yok. Neye güvendim? Aslında hiçbir şeye güvenmedim. İşimi yaptım. Benim işim gazetecilik. Tüm haber kaynaklarımı aramak, yani tüm haber kaynaklarım derken, asker, emniyet, MİT, polis, siyasetçi, muhalefet hepsini aramak. Ne kadar çok kişi ararsam, aldığım, edindiğim bir bilgiye ikinci bir kişi, üçüncü bir kişiyi ekleyebilirim o kadar iyi. Bunlar yıllardır test ettiğim insanlar ve onlar da muhtemelen beni test etmişlerdir. Yani yirmi yıllık bir gazetecilik sürecinden bahsediyorum. Bu karşılıklı güven ilişkisi. İkincisi şu aslında, okumayı bilmek. Okumayı bilmek derken; süreci ve görüntüleri, gelen mailleri, gelen bilgileri okumayı bilmekle ilgili bir şeyden bahsediyorum. Bu da anlatılmaz, tecrübeyle ediniliyor bir şekilde. Ve muhabirlerinize güvenmek, çünkü onlar da bir şekilde okumayı öğreniyorlar süreci. Dolayısıyla bunların hepsi bir bütün. Yani neye güvendim? Bir şeye güvenmedim. Nasıl risk aldım? Şöyle ki ben sadece işimi yaptım. Edindiğim bilgi doğru, biliyorum. Anadolu Ajansı geçmeden benim elimde Genelkurmay'da kuvvet komutanlarının rehin alındığı bilgisi var. Bu kaç kaynaktan teyit edebileceğim bir bilgi. Eğer bu doğru bilgiyse ben çıkar bunu veririm. Cumhurbaşkanı'nın Marmaris'te olduğu, gelişmeleri hassasiyetle takip ettiği, demokrasiden yana tavrını koyduğu bilgisi var ve onu da çıkıp aynı bağlantıda verdim. Aslında bu konu tamamen işinizi yapmakla ilgili. Ha şu ayrı bir şey, evet ya başarılı olsalardı diye durmak, valla ben yapmadım. Bunu bana daha sonra çok yakınlarımdan da soran oldu. Hiç mi düşünmedin başarılı olsalardı, o zaman ne yapacaktın? Sana gelmeyecekler miydi? Nitekim ilerleyen saatlerde yanlış adres de olsa ikinci olarak CNN TÜRK'e geldiler. Hande ile Abdülkadir'i susturun diye geldiklerini biliyoruz. Bizi İstanbul'da sanmışlar. Dedim ya bir vatandaş olarak ne yapmanız lazım? Memleketinizin hayrına hareket etmeniz lazım. Bir anne olarak çocuğunuzun geleceğini korumak lazım, gazeteci olarak işinizi yapmanız lazım. Bu üçünün verdiği o duyguyla hareket etmek.

TRTakademi: *Medya dünyasında "Neden Hande Fırat?" diye bir soru var. Nedir bunun açıklaması?*

Hande FIRAT: O zaman ben şöyle söyleyebilirim. 1996 yılında başladım mesleğe. Gece polis muhabirliğiyle başladım. Geceleri telsizle elimde muhabirlik yapardım, sabahları da gidip okulda sınava girerdim. Murat Keskin de o sıralar haber müdürüydü, bana özel izin falan vermezdi. Ya da sınavı var çocuk çalışsın demezdi. Ondan sonra polis, sağlık, eğitim, kültür-sanat, başbakanlık geldi. Ondan sonra masaya oturma. Benim buradaki ekibimdeki arkadaşların hiçbiri torpilli değil. Hiç kimse havadan inmedi. Hepsi yıllardır kapı önünde bekleyen muhabirler. Haber müdürleri de, editörler de sahada yetişmiş insanlar. Biz de haber atladık, atlayabiliriz. Bizi atlatanları saygıyla karşılarız gerçekten. Ama çalışıyoruz ve 20 yıldır sadece gazetecilik yapıyoruz. Ben çok eleştiriler duyuyorum, suçlamalar duyuyo-

rum. Ama ilgisi bile yok. Neden Hande Fırat? Aslında çok basit, yirmi yıllık bir geçmişiniz varsa ofisinizdeki çalışma arkadaşlarınızın da aynı şekilde sahadan gelme bir tecrübesi ve geçmişi varsa doğal olarak bu işi bunların yapması zaten normal. İkincisi, neden Cumhurbaşkanı Hande Fırat'a konuştu? Neden konuştu? Çok basit aslında. Mesela kim kaç defa, ne kadar süre Cumhurbaşkanlığı'nı aramış bakmak lazım değil mi? Ben gece boyunca dört beş defa aradım.

- Neredesiniz?

- Marmaris'te.

- Ne yapıyorsunuz?

- İyiyiz, güvendedeyiz.

Cumhurbaşkanı Marmaris'te güvende, bunların hepsinin dökümü var.

- Ne yapıyorsunuz?

- Gelişmeleri hassasiyetle takip ediyoruz. Sen demokrasi vurgusu yapabilirsin bizim adımıza.

Cumhurbaşkanlığı gelişmeleri hassasiyetle izliyor, Cumhurbaşkanı bizim aracılığımızla bir demokrasi vurgusu yapıyor.

- Ne yapıyorsunuz?

- Açıklama yapacağız.

- Ne zaman?

- Birazdan.

- O zaman biz de ekip gönderelim.

Doğan Haber Ajansı'nı Marmaris'e yönlendirin, canlı yayın aracı da gitsin.

Açıklama gelmiyor. Şimdi ne yapar bir gazeteci? Açıklama gelmiyor değil mi? Durmaz, beklemez, dur bakalım başarıya ulaşacak mı darbe falan diye beklemez. Geri aradım, ne yaptınız dedim, açıklama gelmedi. E dedi yaptık ama dedim biz görmedik. Periscope'a bak dedi, ya Periscope'tan yayın mı olur? Görmedik biz. Hiçbir ulusal kanalda bu açıklama girmedi. Bana bağlanın dedim. Bu çok normal bir şey değil mi? Bir gazetecinin ne yapması lazım? Bana bağlanın. Ben bir televizyoncuym. Ya dur bir Beyefendiye sorayım. Sor sor, hemen bağlanalım ben hazırım. Nasıl yapacağız? Ya gerçekten hani şakası yok. Nasıl yapacağız ben de bilmiyorum, yani elimde bir telefon var. Skype var mı? Skype yok FaceTime'dan yapalım dedim. Neden sen, neden FaceTime? diyenler var. Ararsan sen olursun, sen arasaydın sen olsaydın!

TRTakademi: *Bir annenin kızıyla arasındaki iletişim uygulaması, yayıncılığa birebir etki eden bir unsura dönüşebiliyor. Yeni medya teknolojilerinin yayıncılıktaki rolünü değerlendirebilir misiniz?*

Hande FIRAT: Aslında medyayı çok ilgilendiren bir konu. Akıllı telefon ve yeni teknolojinin hayatımıza girmiş olması. Mesela çok basit, ben Google Search'te yazı-

yordum, Google Search kitap ara diye basıyoruz ve search ediyor değil mi? Hayır ben artık öyle yapmıyorum. Nehir’den öğrendim. “Siri kitabı bul” diyor mesela ve konuşarak bunu search ediyor. İster istemez siz çocuğunuzun pratiğini kazanıyorsunuz. FaceTime yapalım diyor arkadaşına ve FaceTime yapıyor. Ben bu teknolojiyi sonradan edindim ama o bu teknolojiye doğdu. Dolayısıyla o benden daha pratik kullanıyor ve ister istemez siz bu teknolojiye açık olmak zorundasınız. Gene aslında aynı şey bir gazeteci kimliğiyle açık olmak zorundasınız, ikincisi bir anne olarak çocuğunuzu kontrol etmek ve takip etmek durumundasınız. Yani hayatın pek çok alanında aslında roller birbirine girip örtüşebiliyor.

Yeni medya teknolojilerinin yayıncılıktaki rolü çok önemli. Bu, hız kadar tehlikeli bir şey. Çünkü haber kanalında çok hızlı davranmak bazen hataya sebep olabilir. Dolayısıyla ben hep aklınızda en ufak bir soru işareti varsa, içinizde bir sıkıntı varsa atlayın, bekleyin emin oluncaya kadar derim. Ya da bir haber metni yazıldı, bir cümlesi seni rahatsız mı etti? Sil o cümleyi. Hızlı bir haber vereyim derken hata yapabilirsin. Önce haberi garantiye al. Çok güzel uygulamalar var ama bunlar birtakım hatalara da sebep olabilir. Twitter’da mesela bunu çok fazla görüyoruz. Fısıltı gazetesi bugün Twitter aslında. O gece, bahsettiğimiz saatlerde mesela; Cumhurbaşkanı’nın kaçtığı iddiası vardı. Cumhurbaşkanı hayatta mı? Yoksa değil mi? Bir saldırıya uğramış gibi dedikodular vardı. Bu dedikoduları ben artık apartmanda bir komşumdan öğrenemediğime göre sosyal medyadan görüyorum. Dolayısıyla elbette pek çok açıdan olduğu gibi, akademik açıdan da incelenecektir bu durum.

TRTakademi: *Dijital medya ve onun içerik üretimine ilişkin eleştiriler vardı. Ancak o gece dijital medya bu girişimin engellenmesinde önemli bir işleve sahipti. Dijital medya bu anlamda aklanmıştır diyebilir miyiz?*

Hande FIRAT: Aklanmak çok iddialı bir kelime olur. Yani her zaman dijital medya bağlamında sorun yaşanacaktır. O gece dijital medyanın doğru kullanımını gördük. Tek başına bütün televizyonları susturalım dijital medya hayatta olsun diyemezsiniz. Bütün haberleri sosyal medyadan alayım diyemezsiniz. Bir televizyon komple her şeyi sosyal medyadan alayım diyemez. Niye televizyon ya da gazete var? Çünkü kendi haber kaynakları var. Kendi haber elemanları var, muhabirleri var. Ha sosyal medyadan aldığım bir başlığı ben muhabirime doğrulattırabiliyorsa ne âlâ! Ama sosyal medyada yazılan bir yanlış yanlıştır ve muhabir der ki hayır ben şimdi birisiyle görüştüm bu komple yanlış ve dolayısıyla bunlar birbirini beslerler. Doğru kullanım derken hep güvenilir kaynaklar, yani güvenilir siteler, muhabiri olan yerler, editörü olan yerler daha tercih edilen yerler. Bu işin birinci boyutu, ikinci boyutu örgütlenmenin oradan yapıldığını, yapılabildiğini gördük. İnsanlar CNN TÜRK binası basıldı, haydi Doğan Medyayı kurtarmaya dediler mesela! Ya da şurada ateş ediyorlar, ambulans gönderin gibi. Bunların ne kadar önem-

li olduğunu da yaşadık. Ben gene aynı noktaya geleceğim, “okurlar açısından” doğru kaynakları takip etmek önemli, bu birincisi. İkincisi bunu doğru kullanmak önemli olan. Tabi hep diyorum ya ikinci, üçüncü bir yerden bunu doğrulattırmak. Diyelim ki ben yapmadım haberi, NTV yapmadı, HABERTÜRK yapmadı ama siz bir vatandaş olarak gittiniz, gerçeği çektiniz ve Twitter’den paylaştınız. Ne oldu? Gerçeği verdiniz. Dolayısıyla bu gazetecilerin ve televizyoncuların olduğu kadar aynı zamanda siyasetçilerin de, sivil toplum kuruluşlarının da herkesin kendine ayar vermesi gerekliliğidir. Yani işimizi doğru yaptığımız sürece, düzgün, evrensel ilkeler ışığında yaptığımız sürece medya ne kadar önemli değil mi? Siyasetçiler açısından da aslında çok sesli bir medyanın, farklı farklı mecraların var olmasının hep beraber ne kadar da kıymetli olduğunu gördük. Dolayısıyla mesleki etik kurallar ve evrensel ilkeler ışığında işinizi yapmak ne kadar önemli. Bu siyaset için de geçerli, sivil toplum örgütleri için de geçerli, medya için de geçerli. Ben öyle düşünüyorum.

TRTakademi: *Biz daha önceki darbe girişimlerini hep tek kanallı dönemlerde yaşadık. Doksanlı yıllarda İnterstar’la başlayan ve hızla çoğalan özel kanallar bu gibi girişimlerin önünde bir engel midir?*

Hande FIRAT: Tek bir tane kanal olsaydı, insanlar sadece onu izleyeceklerdi. Diyelim ki sadece TRT var ve belki sosyal medyada farklı sesler çıkacaktı, ama sosyal medya sonuç itibarıyla etki alanı kısıtlı ve kitlesel olmaktan henüz uzakta. Gene aynı saatte olsun, Tijen’e zorla bildiri okutuyorlar, bütün Türkiye de bunu izliyor. Muhtemelen şehit sayısı çok daha fazla olacaktı. Belki birtakım örgütlenmeler yine sosyal medya üzerinden olacaktı, ama başka bir sabaha uyanılabilirdi. Çok başarılı olurlardı, ya yarım başarılı olurlardı ama böyle bir tablo çıkmayabilirdi. Bir kere hiçbir siyasetçi konuşacak bir mecra bulamayacaktı. Belki Tiwitter’den açıklama yapacaktı. Bunu bilmiyoruz. Şimdi baktığınızda bir sürü televizyon kanalı var. Bir sürü internet sitesi var, ama ben hep bir şey diyorum; gazetenin ve sosyal medyanın önüne geçen şey televizyon. Niye? Çünkü görebiliyorsunuz. Ben hayattayım, gayet güvendedim, hakkımdaki bütün iddialar yalan, başka hiçbir şey söylemesine gerek yok o an o kişinin. Görüntüsü var çünkü ve canlı. Bu Cumhurbaşkanı için de geçerli. Dolayısıyla evet katılıyorum. Medya, demokrasinin evrensel ilkeleri ışığında görevini yapıyorsa kesinlikle dördüncü güçtür. Ama olağanüstü yayıncılık konuşuyoruz şunu da unutmamak lazım ki, Amerika’da 11 Eylül olduğunda bir uçağın gökdelene giriş görüntüsü dışında dünyada hiçbir görüntü görmedik. Yani medya da kendi ülkesinin çıkarlarını özellikle terör örgütlerine karşı korumak ve kollamakla görevlidir. Bu ne demek? İşte haber yaparken şu ya da bu terör örgütünün propagandasını yapmamak gerekiyor. En gelişmiş ülkede bile biz bunu görüyoruz. Dolayısıyla bu konularda da dikkatli olmak gerekiyor.

TRTakademi: *O gece yapılan yayıncılık ve uluslararası medyanın olaya bakışı da tartışıldı. Dünya bir Charlie Hebdo tecrübesi yaşadı, Türkiye dâhil birçok ülke hemen Fransa'nın yanında durarak medyasıyla, siyasetçisiyle karşı durdu ve Fransa'ya destek mesajları yağdırdı. Fakat o gece hem uluslararası medyada hem de uluslararası siyaset bağlamında Türkiye biraz da yalnız bırakıldı. Bu durumu neyle açıklamak lazım? Medya kendi ülkesinin çıkarlarını korumak zorundadır dediniz ya, Türk medyası o gün yekvücut olup ülkemizin millî birlik ve bütünlüğünü korumaya yönelik bir yayıncılık anlayışı ortaya koydu. Fakat uluslararası medyadan beklenen destek gelmedi. Hatta birçok ülkede endişeli bir bekleyiş tavrı görüldü ve bu sorgulandı. Neden böyle oldu?*

Hande FIRAT: Şimdi, bence birincisi; bir tek bu olayda değil, Türkiye'nin son bir yılda yaşadığı terör saldırılarında "Hepimiz Charlie Hebdo'yuz," gibi bizim verdiğimiz gibi bir mesaj dünyadan gelmedi. Bunu bir kenara koyalım. Biz her seferinde Avrupa'daki her terör saldırısında siyasetçilerimiz açıklama yaptı, medyamız sabahdan akşama kadar yayın yaptı. Nice'de aynı şey oldu. En son bu girişim olurken Türkiye hâlâ Nice'i konuşuyordu. Bütün canlı yayınlar o gece tartışma programlarındaki bütün konuklar, Nice'i konuşmak üzere orada olan terör uzmanlarıydı. Ama Türkiye'de, Fransa'dan Belçika'dan daha çok bu iş yaşanmasına rağmen aynı desteği biz hiçbirinde görmedik. Bunda, evet bir dış politika, Türkiye'ye bakış açısı ya da Orta Doğu dengesi etkilidir. Buna hiç etkisiz demek yanlış olur. İkinci olarak demek ki biz de bazı şeyleri doğru anlatamıyoruz. Bunu da kabullenmek lazım. Geliyorum o geceye, şimdi o gece biz Cumhurbaşkanı ile yayın yaparken benim kulağıma ikinci saniyede tüm Türkiye'deki tüm televizyonlar bizimle ortak yayına geçtiler diye yönetmenim beni uyardı. Beşinci saniyede dünyadaki tüm haber kanalları bizimle ortak yayına geçti diye uyardı. CNN INTERNATIONAL, AL JAZEERA, AL ARABIA, BBC, Fransa bunların hepsi de o an Erdoğan'ı, Cumhurbaşkanı'nı canlı yayında verdiler. Ama evet az da olsa o gece birtakım yayınlar yapıldı. Obama'dan bir cümle açıklama geldi. Belli ki orada bir Orta Doğu algısı, bir Orta Doğu politikası ve Türkiye'nin genel idaresine ilişkin farklı bir bakış açısı var. Bir bekleme var. Şimdi aynı şeyi düşündüğümüzde, aslında Mısır, Sisi ve Mursi konusunda da bir dakika evet darbe ama deyip ertesi gün o ülkeyle temasa geçme var. Hem de bunu kim yapıyor? En çok demokrasiyi savunan memleketler yapıyor. Avrupa Birliği Raportörü ilk buraya geldi. Yani Ankara temasına ilk CNN TÜRK'ten başladı. Ben ona şöyle sordum ve kendisine anlatmaya çalıştım. Avrupa Birliği'nin en büyük değeri nedir? Demokrasi. Üye ülkelerden en çok beklentisi nedir? Demokrasi. Müzakere yürüttüğü ülkelerden en çok beklentisi nedir? Demokrasi. O gece ne oldu? Aslında bir millet demokrasisine sahip çıktı. Dedi ki, bana rağmen hiç kimse bu işe girişemez, bunu yapamaz, sandıkla gelen sandıkla gider, çok net. Ben artık demokrasiden yana net tavrımı koydum dedi. Peki, en çok buna Avrupa Birliği'nin

sahip çıkması gerekmiyor mu? O gece demokrasinin yanında durmuş bir millete. Aferin işte müzakereleri yürüten memleket demokrasisine sahip çıktı. Bak işte demokrasi diyoruz ama seçilmiş hükümetin yanındayız mesajı gelmedi. Bunu yapmadınız! Yanıt “Haklısınız,” oldu. Şunu da kabul etmek lazım ama Türkiye devleti olarak biz Avrupa’da ve Amerika’da kendimizi anlatamamışız.

Bunun yanında bir de mesela Gülen Örgütü diyelim Avrupa’da ve Amerika’da çok ciddi lobi faaliyetleri yapmışlar. Lobi faaliyeti birtakım platformlarla yapılır değil mi? Şimdi kimse kimseyi kandırmasın. Devletler bu platformların arkasında durur ama görüntüde çeşitli kesimlerden oluşan STK’lar vardır. Türkiye bunu komple dışarıda isteyerek istemeyerek, bilerek bilmeyerek, bir dönem evet diyerek sonra hayır diyerek sadece onlara bırakmış. Ya da orayı boş bırakmış, bunlar eline geçirmişler. Dolayısıyla bu da kendimizi eleştirmemiz, öz eleştiri yapmamız gereken bir başka konu. Anlatmak, anlatmak... Türkiye’de biz şimdi 15 Temmuz’dan beri neden bunu yapıyoruz? O gece Türkiye’de ne oldu? Tabii ki biz, 48 saat, 72 saat öyle şeyler yaşadık ki insanların koşup da Avrupa’da bunu anlatacak durumu olmayabilir. Ama ne yapıyoruz biz, artık herkese anlatıyoruz. Ne yaşadığınızı anlatıyoruz. Ne olduğunu anlatıyoruz. Doğrusunu anlatıyoruz ve geç de kalsak anlatıyoruz. Tüm bunların sonrasında hepsi olmasa da, hâlâ bir kısmının rezervleri olsa da dünya basını da uyandı diyebiliriz. Ben kendi adıma şunu söyleyebilirim. Dünyanın pek çok ülkesinden buraya röportaja geldiler ve hepsine de bunun ne demek olduğunu anlattım. Burada da aslında gene aynı şey, bir gazeteci dünya basınına röportaj verirken de o üç kavrama geri döner. Vatandaş, anne ve gazeteci. Çünkü sonuçta gene memleketiniz hakkında konuşuyorsunuz. O gece sokağa çıkanlar, risk alanlar kimdi? Gidecek başka memleketleri var mı? Hayır. Nerede yaşayacağız? Burada yaşayacağız. Çocuklarımız nerede yaşayacak? Burada yaşayacak. Ne bırakmalıyız biz onlara? Huzurlu, demokrasinin egemen olduğu düzgün bir memleket bırakmalıyız. Temel kaygı bu! Gazeteci olsam da bu, balıkçı olsam da bu, manav olsam da bu!

TRTakademi: *Her yayıncının olduğu gibi Batılı bir yayıncının da böyle bir olayda yaşadığı ülkenin politik durumu ya da bakışı dışında evrensel ilkeler adına bir refleks vermesi gerekmez mi? Yayına çıkardığı konuklarda en azından tarafsızlık beklenemez mi?*

Hande FIRAT: Elbette ve tabii ki eleştiriyorum. Ancak onları eleştirerek bir çözüm bulamıyoruz. O zaman biraz da öz eleştiri yaparak, tezlerimizi dolu dolu savunarak ve buradan ders çıkararak bir şey yapmak gerekiyor. Yani demek ki bu insanların konuk listelerinde hep yanlış isimler var. Benim memleketimin önemli isimlerinin orada yer alması gerekiyor. Bunun için ne yapmak lazım? Birincisi birtakım bağlantılar kurmak lazım. İkincisi, ben herhâlde altı ayı Yunan kanalına röportaj

verdim. Almanya değil mi? Kızıyoruz ediyoruz ama üçüncü gün arayan Bild gazetesiydi ve burada nasıl konuşuyorsam Bild'e de aynı şekilde konuştum. Sonra baktım olduğu gibi de yayımlamışlar. En ufak bir değişiklik, en ufak bir rahatsızlık yaratmadı. Yani bizlerin de şahsi çabalarının, toplu olarak çabalarının da önemli olduğunu düşünüyorum. Yoksa Batı basınında sorun var mı? Var! Bize karşı ön yargı var mı? Var! İşte o gece belli bir kısmı belki bekledi, belki destekledi, belki elini ovuşturdu mu? Ovuşturdu! Ama hani, sürekli suçlayarak olmuyor. Yani biz şunu gördük hep beraber değil mi? Sürekli birilerini suçlayarak bir başarı elde edemiyorsunuz. Onları tutarlı olmaya davet etmek lazım, katılıyorum. Ben aynı Batı'dan şunu da bekledim; şehrin içinde PKK bomba patlattığında Fransa'da nasıl tepki verdilerse burada da aynı tepkiyi vermelerini bekledim. Verdiler mi? Vermediler! Bu da tabii ki hepimizde bir tepkiye neden oluyor, doğal olarak oluyor. Yani PKK, DAEŞ fark ediyor mu? Sonuçta benim insanım ölmüyor mu? Bir insan öldüğünde ben bir şekilde gazeteci kimliğimle olmasa da kişisel tepkimi sosyal medyadan dile getiriyorum. Aynı şeyi bekliyorsunuz. Bilmem kim artist sosyal medyada Türkiye'de olan olayla ilgili paylaşımda bulundu diye seviniyor, haberini yapar hâlâ geldik. Hâlbuki memleketin yarısı Avrupa'da böyle bir şey olduğunda aynı şeyi paylaşıyor. Yani katılıyorum size, evet biz nasıl en azından daha evrensel bir çerçevede işimizi yapıyorsak lütfen Batı basını da yapsın. Biz onlara karşı gayet hassasiyetle yaklaşıyoruz. Bir de tabii ki temel sorun Almanya olunca farklı Türkiye olunca farklı şekilde veriliyor. Şimdi şöyle bakalım, Yunanistan'da birileri darbe yapmaya kalksaydı Avrupa yerinden oynamış mıydı, oynamamış mıydı? Brüksel'de birileri darbe yapmaya kalkmış olsaydı, Avrupa yerinden oynamış mıydı, oynamamış mıydı? Yani Türkiye'ye, Mısır muamelesi yapmanın manası yok, onu söylemeye çalışıyorum. Evrensel ilkeniz demokrasi ise basın olarak a'dan z'ye demokrasi çerçevesinde hareket edeceksek, ben şöyle bakarım; ana pencere demokrasidir. Bu pencere Almanya'ya da aynı işler, Mısır'a da aynı işler, Pakistan'a da aynı işler, Türkiye'ye de aynı işler.

TRTakademi: *Olağanüstü hâllerde yapacağınız yayıncılığa dair bir soru: Bir B planı oluşturmayı düşünüyor musunuz? Haber merkezlerinin "İşgal, terör saldırısı vb. durumlar için, yerimiz yurdumuz yayın yapılamayacak hâle gelirse ne yapmalıyız?" sorusuna verdiği bir cevap var mı?*

Hande FIRAT: Valla, ben 1999 yılından beri, yani neredeyse kuruluşundan beri CNN TÜRK'te çalışıyorum. Hep söylediğimiz şeydi. İstanbul'da büyük bir deprem bekleniyor. Böyle bir durumla Allah korusun karşı karşıya kalırsak yayının Ankara'dan götürülmesi gerektiği şeklinde hep konuşuyoruz. Ben hâlâ aynı noktadayım, bu birincisi. Ondandıktan sonra deprem, doğal afet, işgal durumu ve benzeri mutlaka ama mutlaka Ankara'dan yayın götürülebiliyor olmalı ya da bir başka

farklı merkezde bir hazırlık yapılması gerekiyor, çok net. İkincisi Allah bir daha yaşatmasın, bence yaşamamalıyız artık yaşanmaz diye umut ediyorum. Ama her ihtimali de düşünmeliyiz!...

TRTakademi: *Onu da soralım müsaadenizle, Türkiye’de darbeler dönemi kapandı diyenler de var, bir tarafta darbelerin önü açıldı, bu düşünce kırıldı bakın olabiliyormuş 15 Temmuz şunu gösterdi ki Türkiye’de hâlâ en azından darbe girişimi olabiliyor gibi düşünceler var. Siz ne düşünüyorsunuz? Türkiye’de darbeler dönemi kapandı mı yoksa yeni bir sayfa mı açıldı?*

Hande FIRAT: Valla ben kapandığını düşünüyorum. Çünkü neden? Bir defa daha da ağırını söyleyeyim ben bu tek başına bir darbe girişimi değildi. Tarihte darbe girişimi örneklerini de gördük. Bunu aynı zamanda bir terör saldırısı olarak düşünmekte fayda var.

TRTakademi: *İşgal girişimi miydi aynı zamanda?*

Hande FIRAT: Evet, bu başka bir şey. Terör saldırısı dediğimiz, farklı isim ve görünüşte karşımıza çıkabilir. Örgütün adı şu olabilir bu olabilir, dolayısıyla yani terör örgütlerini bir kenara Fethullah Gülen’i de içine sokarak bırakıyorum ama ben darbeler tarihinin kapandığını düşünüyorum. Allah yaşatmasın bir daha. Allah akıl da versin, yani şunun için okumuş kültürlü insanların herhâlde artık bu satten sonra bir darbe işine destek vereceklerini de düşünmek istemiyorum. Eğer böyle bir durum varsa da gerçekten oturup bir daha tarih okumakta fayda var. Yunanistan’ı okumakta fayda var, Pakistan’ı okumakta fayda var, Mısır’ı okumakta fayda var, Türkiye’nin tarihini de okumakta fayda var. Bir olağanüstü B planının hazırlanması gerekiyor. Bu şunun için de gerekli, mesela Türkiye Büyük Millet Meclisine yönelik Allah korusun bir terör saldırısı ya da bir savaş durumu olabilir. Gördük ki hiçbirimizin doğru düzgün bir sığınağı yok. Sığınaktan haberleşme cihazımız yok. Dolayısıyla her türlü konuda hazırlıklı olunması gerekiyor.

TRTakademi: *O geceye dair şu çok önemliydi. Yayıncılık açısından, medyamız açısından, Türk medyasında ortak bir duruş sergilemesi anlamında, böyle olağanüstü durumlarda Türk medyasının ortak duruş sergilemeye iten bir mevzuatımız var mı yoksa bu ortak bir ruhla mı yapıldı?*

Hande FIRAT: Ortak bir ruhla yapılıyor. Öyle bir mevzuat yok.

TRTakademi: *FaceTime’den yaptığınız da aslında bu bizim yayıncılık geleneğimiz, teknolojimiz ve geldiğimiz nokta açısından çok tartışılacak bir yerde durmuyor mu? Yani kamerası, kayıt cihazı, fotoğraf makinası, muhabiri her şeyi olan bir yayın kuruluşu FaceTime üzerinden yayın yapıyor.*

Hande FIRAT: Hayır, olur mu? Mecburuz. Hiç alakası yok, orada benim canlı yayılım yok. Çünkü biz o an neyi bilmiyoruz? Marmaris'te yolların askerler tarafından kapandığını bilmiyoruz. Oraya ben canlı yayın gönderemiyorum. Ondan sonra Cumhurbaşkanlığının kendi 3G' si yok. Varsa da çekmiyor. Başbakan da NTV'ye telefonla bağlandı. Niye? 3G çekmediği için. Ondan sonra e ne yapacağız? Mecburuz. Ama ben orada şunu düşünüyorum. Cumhurbaşkanını sadece telefonla yayına almak önemli değil, onu göstermek önemli.

TRTakademi: Yaşadığını mı?

Hande FIRAT: E tabi o saat itibarıyla bin tane dedikodu dönüyordu. Yani mecbur sun o zaman.

TRTakademi: *Bu bağlamda yayıncılık mobil ekrana kayıyor, artık şu elimizde tuttuğumuz telefon geleceğin ekranı olacak yorumları yapıyor.*

Hande FIRAT: Oluyor zaten. Mesela bizim, Türkiye gazetesinin, TGRT'nin Ankara bürosunda Batuhan var. Başbakan'ın Cumhurbaşkanı'nın seyahatlerine gittiğimizde, otelin lobisinde bir adam görürsünüz, bıdı bıdı konuşuyor. Skype'la televizyona canlı bağlantı yapıyor. Bunu yapıyoruz biz. Çok sık kullanıyoruz. Bazen konuklar alıyoruz yurt dışından. Sanırım Japonya'daki bir depremden muhabirimiz sürekli oradan bağlandı, bir ekrandan akıllı telefon ekranından. Yani dolayısıyla, evet kullanılabilir. Belki bunun dokuzu on'u çıkacak, çok daha kullanışlı olacak, görüntü kalitesi daha yüksek olacak.

TRTakademi: *Kameranın sağladığı görüntü kalitesini elde eden bir objektife sahip olduktan sonra herkes elinde telefonla kamera çekimi yapan muhabirlere dönüşecek. Bu işin geleceğine nasıl bakıyorsunuz?*

Hande FIRAT: Yo. Yine öyle düşünmüyorum. Şu anda herkesin elinde, muhabire dönüşmüş durumda ama aynı şeyi söylüyorum: Güvenilirlik ve gerçek haber farklı bir şeydir. Ben gerçekten bir otobüs kazası yakalayabilirim vatandaş olarak. Ama ben bir mizansen de çekebilirim, sosyal medyanın sorunu bu.

TRTakademi: *Güvenilirlik problemi, teyit etme ihtiyacı hep olacak diyorsunuz, haberi doğrulamak açısından.*

Hande FIRAT: Evet. Tabi ki.

TRTakademi: *Elimizdeki telefon, hiçbir zaman bir muhabirin yerini alamayacak mı?*

Hande FIRAT: Şöyle yapalım, ben bir tane kayıt açayım, şu an bir hesap açayım, Ankara'nın göbeğinde beş kişi öldü diye yazayım. Ne olacak? Bin tane RT alacak. Doğru olduğunu nereden biliyorsunuz?

TRTakademi: *Asla dijital medya teknolojisi, kameranın ekranın yerini tutamayacak öyle mi?*

Hande FIRAT: Asla! Yani şöyle, kameralar değişebilir, ben muhabirime bunu daha çok kullandırılabirim, kameramanımdan da bu görüntüyü alabilirim, ama kimin kullandığı ve güvenilirliği çok önemli.

TRTakademi: *Dergi olarak dijital medya sayısını hazırlarken, şu tartışmayı da konuştuk, şu anda dijital medya kendi otoritesini kurmaya doğru gidiyor yayıncılık dünyasında ama medyanın otoyolu yine geleneksel medya yöntemleri...*

Hande FIRAT: Bence ikisinin birleşmesi çok önemli. Yani birleşmesi derken, geleneksel medya dijital medyadan da yararlanacak tabi ki yararlanıyor, ama geleneksel kodlarını unutmadan.

TRTakademi: *Örneğin Levent Erden Bey "Artık medya bu," diyor. "Yeni medya eski medya diye bir şey yok. Medya bu. Televizyon çıktığında radyo neyse onun kafasıyla düşünmeyelim. Televizyon medyaydı ama biz televizyona yabancı gözle bakıyorduk. Şimdi dijital medyaya yabancı gözle bakıyoruz, yeni bir şeymiş gibi, ama medyanın kendisi bu yeni medya değil."*

Hande FIRAT: Yani şöyle diyelim. Bilmiyorum, yeni medya değil derken onun adını öyle koymayayım ben. Dönüştü tabi, biz kullanıyoruz bu teknolojiyi yayınlarımızda. Ama tek başına mobil cihazlar diyemem, buradaki medya sadece televizyon da diyemem, hayır. Onlar bir bütün, şu an hepsini birlikte kullanıyoruz.

TRTakademi: *Olağanüstü dönemlerde oluşan bilgi kirliliği diye bir şey var. Siz de söylediniz, bin tane dedikodu dolaşüyor. Bunu önlemeye yönelik ne yapılabilir?*

Hande FIRAT: Ya, vatandaşların Twitter'da yalan yanlış bilgi paylaşmasını engelleyemezsiniz.

TRTakademi: *Yayıncılık kısmını soruyoruz.*

Hande FIRAT: Hani, apartmandaki dedikodu mekanizması, Twitter'da da var. Onu bir apartman gibi düşünün, teyzeler bir araya gelip baya bir dedikodu yapabiliyorlar ama internet medyası açısından baktığımızda, haber siteleri açısından baktığımızda evet onların düzenlenmesi şart, kaynağının da olması şart. Çünkü insan sonuçta, günün sonunda işte sekiz numaralı dairede oturan arkadaş televizyonu yoksa uyduruyorum X internet sitesine girdiğinde genel olarak güvenilir haberi aldığını görebilmeli.

TRTakademi: *Anadolu Ajansının bu konuda çok ciddi bir hukuki mücadele verdiği biliyoruz. AA'ya ait bir fotoğrafı bir haber sitesi izinsiz kullanıyorsa direk dava açıyor. Ondan sonra haberlerini kaynak göstermeden yayımlayanlara yönelik hukuki bir süreç!*

Hande FIRAT: Bizde de öyle genel olarak, biz şöyle bir etik işle uğraşyoruz. Tabi ki kendi özel haberlerimiz zaten, hani bence basın da biraz o noktaya geliyor, hâlâ yapanlar var. Bir televizyon kanalına konuşan Başbakan Binali Yıldırım, ben buradaki bütün haberlere, NTV'ye konuşan Başbakan Binali Yıldırım diye yazıyorum. Doğrusu budur bunun. Ya da A Haber'deki görüntüde ya da TRT'nin verdiği bilgiye göre, bir defa ben o riski almam, anlatabiliyor muyum? Son dakikayı TRT veriyorsa ben bunu veriyorum. Son dakika TRT iki nokta üst üste haber diye veririm. Doğrulamıyorsa ama algıladığım kadarıyla o özel olarak TRT'ye verilmiş bir doğruysa bu şekilde veririm.

TRTakademi: *Bu denetleme sorunu aşılırsa bilgi kirliliği de daha azalacak gibi.*

Hande FIRAT: Daha azalacak. Dedikodu kirliliği değil belki ama bilgi kirliliği azalır. Hiçbir zaman sıfıra indiremeyiz ama.